

EDİTÖRDEN

Yeni yılınız kutlu olsun demeyeceğim! Çünkü; “Ne yeni yılı, eski yıl devam ediyor. Yeni olması için eskisinden kopan bir şeyler olmalıydı.”...

Oysa, Elbistan Çöllolar Maden Ocağı göçüğünde hayatını kaybeden işçiler hala toprak altında, Davut Paşa ve OSTİM davaları komedi tarzında sürüyor ve gün geçmiyor ki gelen toplu iş cinayetleri haberleri can yakmasın: Zonguldak Kozlu maden ocağında işçiler göçük altında ve Gaziantep galvaniz atölyesinde işçilerin parçalanmış bedenleri... Ya da “Tofaş’ta bin işçi işten atıldı”, “Arçelik’te işçi kıymı”... Sermayenin kolektif temsilcisi devlet/hükümet ve tekil sermayenin yarattığı bu işçi sınıfının katli listesini uzatmak mümkün elbette.

Tabii ki, bir sistem işçi sağlığı alanında lime lime dökülürken, başka bir alanmış gibi algılanan diğer alanlarda (siyasal, politik, ekonomik, kültürel vs) aynı kirlenmişliğini saklayamıyor: “Koster bozuk”, “Sendikalar Yasası”, “Suriye meselesi”, “Roboski katliamı”, “Kamu Hastane Birlikleri Yasası”, “Asgari ücret”, “Cezaevlerinin pazarlık ve şantaj anlayışına bağlı olarak doldurulması”...

Evet! Yeni yıla “yeniden yapılanma”lara hız verilerek girilirken; Ekonominin ve devlet biçiminin kriz içerisinden doğru yeniden yapılanması/örgütlenmesi, emek-sermaye arasındaki ilişkileri düzenleyen kurumsal biçimlerin de değişimini güdülemektedir. İşçi sınıfı ve örgütlerinin ve buna destek olan/olması gereken yapıların sermayenin yeniden üretimini olası kılan yapılar ile korporatis ilişkiler kurması istenirken; insanlığın piyasa ilişkilerinin gereklilikleri tarafından sarmala alındığını/alınmak istendiğini, insanlığın her tür ilişkisinin meta mübadelesi yapan bir ekonomik disipline tabi kılınmak istendiğini biliyoruz.

“Metalaşma süreci” insanlığı her yönüyle sarmalına almışken ve bu süreç işçi sağlığı hizmetlerinin de piyasa yoluyla dağıtımında belirleyen olarak karşımıza çıkarken; Tarafların piyasa dolayımı ile karşı karşıya gelmelerini koordine edecek normların (kanunların, yönetmeliklerin vs) da piyasa ekseninde yeniden düzenlenmesinde itici güç olmuştur. 4857 Sayılı İş Kanunu, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile bunun ardı sıra gelen yönetmelikler...

Kapitalist gelişimin belirli bir uğrağında, bir dönem doğrudan piyasa ilişkilerini oluşturan hesaplama biçimlerine tahvil edilemeyen kimi alanlar ve ilişkiler, kapitalist sistemin sürekli genişlemesinin yarattığı baskının etkisi altında, anlam değişikliğine uğrayarak ekonomik disipline tabi olmuştur.

“Sosyal devlet”de, kapitalist kamuculuk çatısı altında piyasa ilişkileri bağlamında tekil sermayenin müdahale etmesi düşünülemeyecek işçi sağlığı hizmetlerinin yalnızca pazardan satın alınabilir hale getirilmesi, işçi sağlığında “metalaşma süreci”nin dönüm noktası olarak iyi okunması gerekmektedir. Anılan alım satımın yapılabilmesi için gerekli hizmetin daha önce içinde bulunduğu bütünsellikten dışlanarak, önce, yeni bir tanıma kavuşturulması, sonra, toplumsal düşünce pratiklerine içkin hale getirilmesi gerekmektedir.

Bu gün Türkiye’de işçi sağlığı hizmet modelinin örgütlenme biçimi üretim sürecine referansla tanımlanmıştır ve “yeni tanımın-modelin” adı ise; Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri(OSGB) dir. OSGB’lerin nasıl bir şey (leştirme) olduğunu Dergimizin bir sonraki sayısının ana izleği içerisinde sizlerle paylaşacağız, ancak ve şimdilik kristalize edebildiğimiz bir cümleyle yol verelim: Öyle bir “ara kademe yarattığı” yaratılmak isteniyor ki; İşçi sağlığı hizmetlerinin piyasanın vahşi rekabeti içerisinde içinin boşaltılmasının yanında, OSGB’lerde çalışan/çalışacak olan işyeri hekimleri ile iş güvenliği uzmanlarının ucuz ve güvencesiz işçi olarak kullanılacağı bir yapı.

İçin boşaltılmış olan işçi sağlığı hizmetlerinden dahi mahrum bırakılan “ev eksensiz çalışanlar” ise geleceksizleştirilmiş ve güvencesizleştirilmiş halleriyle bu sayımızın izleğini oluştururken; 2013 yılı öncesinde başlayan ve yeni yıl ile “yeniden yapılanma” sürecini her kademedede yerleştirmeye çalışan sermayenin kolektif temsilcisi devlet/hükümet ile aramızdaki ilişkiyi “nasıl yeniden yapılandıracağımızın cevabı” ise bizim geleceğimiz olacak...